

NOVADNIEKS

OTRDIEN,
1990. gada 3. aprīlis

Preiļu rajona laikraksts

№ 40 (6044)
Maksa 3 kop.

Sēt sāka martā

Kolhozā «Sarkanais Oktobris» līdz 30. martam bija apsēti 65 hektāri vasarāju. Sēj trijās brigādēs.

28. martā pirmajā brigādē sējai gatavojās jau ap vienpadsmitiem. Pie Sprindžiem uz vairāk nekā divdesmit hektāru liela lauka jau krietni bija pastrādājuši kultivētāji. Ap kultivatoru rīkojās Vnifantijs Podskočevs (attēla pa kreisi). Drīz viņš ar mehanizatoru Vasiliju Timošenko sāka augsnes kultivēšanu (attēla pa labi).

Uz lauka jau stāvēja divas sējmašīnas. Pirmās sējis Bronislavs Sondors (apakšējā attēla) leradās jau laikus, lai pārloktu sējmašīnu.

Pirmajā dienā tika iesēti 10 hektāri miežu.

J. SILICKA foto

Latvijas KP Preiļu rajona organizācijas konference

31. martā notika Latvijas Komunistiskās partijas Preiļu rajona organizācijas XXIII konferences pirmā daļa. Tās darbā piedalījās 355 delegāti no visām partijas pirmorganizācijām.

Konferences delegātu vairākums (199 delegāti) nobalsoja par telegrammas nosūtīšanu PSRS prezidentam M. Gorbačovam, prezidenta padomei un Lietuvas kompartijas pirmajam sekretāram A. Brazauskam. Telegrammā paustas bažas par padomju militārā spēka demonstrējumiem Lietuvā un izteikts aicinājums nepieļaut vardarbību pret Lietuvas Republiku.

Latvijas KP Preiļu rajona komitejas pirmās sekretārs P. Romanovs delegātiem sniedza informāciju par politisko situāciju rajonā un republikā kopumā. Tās, kā arī partijas Programmas un Statūtu projektu apspriešana piedalījās 11 konfe-

rences delegāti. Tika pieņemta konferences rezolūcija.

Notika Latvijas Komunistiskās partijas XXV kongresa delegātu vēlēšanas. Partijas pirmorganizācijas par delegātu kandidātiem bija izvirzījušas 44 komunistus. Vairāki no viņiem savas kandidatūras konferences laikā atsauca. Saskaņā ar pārstāvniecības normu, aizklāti balsojot, tika ievēlēti 9 Latvijas KP XXV kongresa delegāti (balsošanu vajadzēja organizēt divās kārtās, jo pirmajā kārtā tikai 4 kandidāti savāca vairāk nekā pusi konferences delegātu balsu).

Latvijas KP Preiļu rajona organizācijas XXIII konferences otrā daļa notiks pēc Latvijas KP XXV kongresa. Tad tiks apspriests Latvijas KP rajona komitejas pārskats un ievēlēti rajona organizācijas vadītie orgāni.

P. STRAITS

Latvijas KP XXV kongresa delegāti

Ilgvars Muzikants — Preiļu 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldes priekšnieks.

Aina Pastore — Latvijas KP Preiļu rajona komitejas sekretāre.

Pēteris Pizelis — Preiļu rajona laikraksta «Novadnieks» redaktors.

Pēteris Romanovs — Latvijas KP Preiļu rajona komitejas pirmās sekretārs.

Atis Sedvalds — Līvānu eksperimentālās blokīniskās rūpnīcas direktors.

Ilgonis Sņikers — Preiļu rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs.

Leonards Spūlis — Raiņa kolhoza valdes priekšsēdētājs.

Vladislavs Valters — kolhoza «Zeļa vārpa» valdes priekšsēdētājs.

Voldemārs Vilcāns — Līvānu pilsētas Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks.

Nākotne — bez spožuma glazūras

NO AGRORŪPNIECISKAS APVIENĪBAS «PREIĻI» PILNVAROTO SAPULCES MATERIĀLIEM

Vēl pirms nedaudz gadiem līdzīga rakstura pasākumi būtu noritējuši pēc gluži cita scenārija ar laikus sagatavotām runām, ar savstarpēju paslavināšanu un panākumu cildināšanu. Tajā pat laikā aiz kadra tiktu atstātas problēmas, to cēloņi. Nu esam apkērušies, ka tālāk tā vairs nevar. Bet citādāk dzīvot un strādāt vēl neprotam. Tāpēc klājas grūti. Grūtas arī runas.

1989. gads lauksaimniekiem nāca sarežģīts. Un tam bija vairāki iemesli. Viens no tiem — 1988. gada neraža, kad maz iekūla graudu, maz izaudzēja kartupeļu un biešu. Līdz ar to grūtības lopkopības produkcijas ražošanas kāpināšanā. Taču pērn tika darīts viss, lai līmeni noturētu. Skiet, ka tas izdevies, par to noteikti varēsīm pārliecināties jau šogad.

Sarežģījumus radīja situācija, ka vairākas lielās saimniecības sāka dalīties mazākās. Gan apvienības vadībai, gan kolhozu un padomju saimniecību galvenajiem speciālistiem tas atņēma daudz laika. Ko deva sadalīšanās? Pagaidām uz šo jautājumu viennozīmīgi atbildēt nav iespējams.

Jo neviena saimniecība nenostādīja pilnu saimniecisko gadu. Mazāku saimniecību, protams, vieglāk pārraudzīt, vieglāk organizēt darbus. Taču negatīvas nogulsnes cilvēkos atstāja pati «mantas dalīšana» un dažādas aizkulisēs.

Ir daudz problēmu sakarā ar to, ka veidojas arvien jaunas zemnieku saimniecības. Patlaban rajonā tādu ir 121. Un lielākajai daļai nav ne materiālo, ne tehnikas, ne finansiālo resursu lauksaimniecības produkcijas ražošanai. Valsts uzņemas lielas saistības un tikai tad sāka domāt, ka uzdevumi un cerības tā arī paliks nesaskaņotas ar materiālajiem resursiem un iespējām. Bet pat tās minimālās privilēģijas, kas zemnieku saimniecībām tika piešķirtas, izsauc citos laucniekos vīlī negatīvu emociju. Protams, ar prātu jāpādomā, kam dot zemi, cik daudz to iemērit un kurā vietā. Nepārdomātas rīcības sekas ir tādas, ka vietumis jaunsaimnieku tūrumi atrodas pie fermām, kur jau ir grūti ar lopu ganišanu. Tas nenozīmē, ka zemnieks būtu dzenams brikšņos un purvos — jāmeklē kompromisā varianti.

Daudz laika un nervu pērn prasīja mēģinājumi reorganizēt agrorūpniecisko kompleksu un kaut minimāli vērst īstenībā skali izreklamēto «lauksaimniecības prioritāti». Tikai ar rūgtumu nākas secināt, ka visi labie nodomi izput vējā. Par vēl vienu tukšu papīru pamazām pārvēršas republikas Ministru Padomes lēmums par sociālās sfēras attīstību un asfaltētu ceļu būvēšanu no kolhozu centriem līdz rajonam. Steidzīgā kārtā ar asfaltu būtu nokļājami vismaz simts kilometri ceļu. Kur tad vēl skolas, bērnudārzi un veselības aizsardzības iestādes, kuru celtniecība paredzēta lēmumā... Skaistajam un ilgotajam mērķim nav absolūti nekāda materiāla seguma rajona budžetā.

Laukiem garām nav pagājušas arī politiskās kaislības. Tas ir likumsakarīgs process, par kurū varētu vienīgi priecāties, ja tikai uz lauku jauzu rēķina politisko karjeru netaisītu cilvēki, kuriem lauksaimniecība, tās problēmas un sāpes būtu ir absolūti svešas. Ne Lauksaimnieku savienība, ne agrorūpnieciskās apvienības valde nespēja izskaidrot situāciju un nebija gatavi vest

aiz sevis cilvēkus. Dzīves pieredzes mācīti, daudzo nebūšanu dunkāti, cilvēki visa launuma sakni saskata tikai sliktos priekšsēdētājos, nekur nederīgos speciālistos.

Bet grūtības no gada gadā pieaug. Pērn apvienība «Preiļi» nesānēja leņķojuamu daudzumu autotransporta un citas tehnikas. Var iedomāties, cik sarežģīti nācās sadalīt to pašu mazumiņu. Apvienības valdes sēdēs kaislības virmoja arī ap jautājumiem, kas saistīti ar finansiālo resursu sadali.

Pieņemts lēmums par pāreju uz vadītāju un speciālistu darba apmaksu pēc gala rezultāta. Šogad ir jāzstrādā metodiskie norādījumi kolhozu un paju iemaksu noteikšanai.

Pagājušais gads rajona lopkopības nozarē bija pats nelabvēlīgākais visā piecgadē. Valstij pārdoti 68,4 tūkstoši tonnu piena. Tas gan ir par 300 tonnām vairāk nekā 1988. gadā, taču jāņem vērā, ka krietni slauca arī individuālajā sektorā. Jau tagad ar pārliecību var teikt, ka piegādes plāns piena pārdošanā valstij tiks pārpildīts par desmit tūkstošiem tonnu.

Pērn valstij pārdoti 14,8 tūkstoši tonnu lopu un putnu gaļas (par 2,2 tūkstošiem tonnu mazāk nekā 1988. gadā). Var paredzēt, ka līdz piegādes uzdevuma izpildīšanai pietrūks 4 — 4,5 tūkstoši tonnu gaļas. Galvenais iemesls — nepietiek kom-

binētās spēkbarības un pašu audzēto graudu. Valsts nepilda savas saistības piegādes uzdevumu materiālajā nodrošināšanā, bet maksāt par šo bezatbildīgo rīcību nākas saimniecībām.

Turpinās sarežģījumi ar līniskiedras, kartupeļu un dārzeņu ražošanu un pārdošanu valstij.

Pērn rajonā realizēta produkcija par 72 miljoniem 424 tūkstošiem rubļu (bez agrofirmas «Sarkanais Oktobris»). Taču ražošanu kāpinājušas tikai nedaudzas saimniecības: «Sarkanā ausma», «Smelteri», «Vārkava», «Nākotne», «Zeļa vārpa» un «Dzintars» (vēl kopā ar «Ezerciemus»). Rajonā ieguva par trim miljoniem rubļu peļņas vairāk nekā iepriekšējā gadā. Neiepriecina arī tās pārskatu alles, kas stāsta, cik saimnieciski strādāts Vidējā rentabilitātē rajonā 19,5 procenti. Taču skaitļi ievērojami sarūk, ja atņemam visu veidu piemaksas. Tajā iznāk, ka esam nosaimniekojušies turpat vai līdz minusam.

Tāda, lūk, ir šodiena. Tāds ir skats uz nākotni — bez glazūras un piedomāta spožuma. Tas jāņem vērā gan agrorūpnieciskās apvienības valdei, gan jaunajam valdes priekšsēdētājam.

L. KIRILLOVA

Tikai pašu spēkiem vai dažas atziņas no mazā Kultūras foruma

Televīzija un radio jums deva iespēju sekot Latvijas kultūras foruma norisei Rīgā. Dzeļgan skopi to darīja mūsu prese. Bet sākums tam visam bija 7. martā Rēzeknē.

Sakarā ar šo notikumu Latgales dzīvē man radās dažas atziņas. Vērienīgi izziņots pasākums ar republikas galvas Anatolija Gorbunova, kultūras ministra Raimonda Paula un mūsu atmodas aizsācēja Jāņa Petera piedalīšanos sākās ar 45 minūšu nokavēšanos un... bez minētajiem kungiem. Zēl, bet, manuprāt, tieši viņu neierašanās Rēzeknē vislabāk raksturo kopējo attieksmi pret Latgali. Nepārdomātā delegātu «konservēšana» Jēzus Sirds baznīcā ar stipri strupo garīgās mūzikas koncertu, konveljēra ritmā ieturētais pilsētas lietiskās mākslas vidusskolas apmeklējums — tā sākās šis mazais Kultūras forums.

Manāmi noplakušo viesu mōzumu aizdzina nu jau kārtējā 45 minūšu gaidīšana Bērzgalē. Ja šis dienas iespaušs summe, tad es tos nosauktu par gaidīšanas svētkiem. Un ne citādi. Tikai pēcpusdienā beidzot varēja sā-

ties iepazīšanās ceremonija.

Foruma darbu vadīja Latvijas kultūras ministra pirmā vietniece Nellija Janaus. Klātesošos uzrunāja Rēzeknes rajona Tautas deputātu padomes izpilddarītāja priekšsēdētājs Gunārs Klindzāns.

Latvijas Mākslinieku savienības Latgales organizācijas valdes priekšsēdētājs Osvālds Zvejsalniks raksturoja kultūrsituāciju Latgalē un runāja par tās tālākas veidošanas risinājumiem. Daugavpils rajona kultūras nodalja vadītāja Ināra Mukāne plevērsās kultūras darbinieku kadru nodrošinājumam Latgalē, bet Rēzeknes pilsētas izpilddarītāja priekšsēdētāja vietniece Aina Jačuka — kultūras iestāžu darba problēmām pilsētā.

Kodolīga un īsti latgaliska bija dirigenta Antona Matveļāna uzstāšanās. Tās tēma — kordziedāšanas tradīciju saglabāšanas problēmas novadā. Patlaban ir izveidojusies savdabīga un pat paradoksāla situācija: cilvēki grib dziedāt, taču viņus atbaida obligātais dziesmu svētku reperituārs. Kur dziedāšana sava priekā pēc sen jau ir aizmirsta. Būtu isti vietā pārskatīt šo obligāto

repertuāru un pieiet tam diferencēti. Lai pastāv un attīstās korel ar visdažādāko repertuāru. Zīmīga vieta Latgalē vienmēr ir bijusi baznīcu korīem. Arī tiem ir jāņem sava vieta koru kustībā.

A. Paulāna Tautas lietiskās mākslas studijas vadītājs Antons Kūkojs runāja par novada tautas mākslu kā svarīgu entomētālās pašapliecināšanas faktoru, tās saglabāšanas un attīstības iespējām.

Izteikta filozofiska pieeja bija PSRS tautas deputātam dzejniekam un publicistam Viktoram Avotiņam. Kultūra patlaban atrodas aiz iekavām ne tikai attieksmē pret kultūras darbiniekiem, bet arī attieksmē pret tautu. Kultūra pastāv kā apkalpojošais stils. Cilvēku apziņā joprojām talants un meistarība nestāv augstāk par ciņu. Mums visiem noteikti jāiesaistās kaut kādā ciņā. Rezultātā — dvēseles kroplība. Ilgu laiku mūsu sabiedrībā sīkas vērtības ir celtas reliģijas līmenī, taču nav bijis Dieva vērtības pašam sevī. Tautas saimniecība ir pastāvējusi kā kultūras pretspars, un cilvēks ir

bijis darba lops. Tas, ka Latgale ir saglabājusi savu kultūru, noticis tikai uz iekšēju vērtību pamata. Kultūras atmoda tik drīz nenotiks, jo kultūras atražošana nenotiek vis tautā, bet gan elitārā vidē. Atmosfēra laikmeta kultūra sāksies tikai tad, kad sāpju un apvainojuma filozofiju nomainīs vaļņas filozofija.

Nezaudēt latgalisko ir palīdzējuši katoļu baznīca, turklāt tā ir bijusi arī tikumiskā un garīgā audzinātāja un vienīgā vieta, kur cilvēkam sirdi veidzēt un sāpes remdēt. Baznīca nav uzgriezusi muguru cilvēkam, tādēļ arī nav cilvēkus zaudējusi. Turpretī neticīgie cilvēki ir veidojuši masas, bijuši trieciennieki, stahano-vieši, timuriēti un tamlīdzīgi, vārdu sakot, mazas skrūvītes lielā mašīnā. Un šīs skrūvītes (mazvērtības) sajūta mūs ir vadījuši un lielā mērā vada joprojām.

Aglonas bazilikas dekāns Pēteris Onckulis vēlēja dzīvot saskaņā, jo saskaņā mazas lietas izaug lielas, bet nesaskaņā arī lielas lietas iet zudumā. Mums visiem jāapbruņojas ar dvēseles tīrību un prāta skaidrību. Noslēgumā viņš teica: «Esit ticīgs, esit cereģis Mīlestības nikod nav par daudz. Pīdītī tim, kuri eisti nasaprūt, kū jī dora.»

Latgaliskās preses un literatūras tālākas attīstības veicināšanai, latgaliešu izdevniecības izveidošanai bija veļtīta dzejnieces daugavpīletes Annas Rancānes uzstāšanās.

Par Latgales Kultūras centra izveides plāniem Rēzeknē runāja Osvālds Zvejsalniks. Viņš iestājās par izglītības decentralizāciju, par to, lai latgalieši varētu mācīties šeit pat uz vietas, savā ierastajā vidē. Un šī vide ir jāveido pašiem uz vietas.

Mūsu rajona kultūras nodaljas vadītāja Monika Livdāne plevērsās amatnieciskās kultūras atdzimšanas un iesakpošanās ie-

spējām novadā, bet Krāslavas rajona galvenais arhitekts Ilmārs Leitāns — kultūrvēides veidošanai Latgalē.

Muzeju darbības problemātikas aspektus analizēja Ludzas novadpēniecības muzeja direktore Silvija Gāllāne, aicinot uz mākslas krātuvju specializāciju un piedāvājot, piemēram, mūsu rajona muzeja darbiniekiem specializēties baznīcas vēsturē. Mūsu delegācijai šis piedāvājums šķita nepieņemams, jo jau no pašas pirmās muzeja pastāvēšanas dienas tā profils ir tautas lietiskā māksla.

Latgaliešu Kultūras biedrību savienības valdes priekšsēdētājs Jānis Streičis un mākslinieks Jāzeps Pigoznis runāja par kultūras darbinieku sociālajām problēmām. Vai, lai dzīvotu kārtīgi, ir vajadzīga nauda? Vai valsts vienreiz nevarētu dzīvot kārtīgi? Kultūra tulkojumā nozīmē zemes uzirdināšana. Bet tas, kā zināms, ir nepārtraukts process. Kultūra ir mūsu dzīves veids.

Visu runātāju secinājums — dzīvot kā līdz šim vaļņs nevaram, ir jāsāk ar gara gaismu.

Tikšanās noslēgumā, apkopojot izteiktās atziņas un priekšlikumus, tapa kopēja rezolūcija, kas tika iesniegta lielajam Forumam. No tās Manifestā ieeģāta tikai daļina. Bet tā jau ar Latgali ir bijis vienmēr!

Būtiska iezīme, Bērzgalē tika nosodīta Alķšņa un Lopatīna šķeltnieciskā darbība.

Tagad, pārlūkojot Latvijas Kultūras foruma ieskaņas dienas iespaušs Rēzeknē un Bērzgalē, sanākot kopā Latgales kultūras tālākvirzītājiem, aicinu ikvienu rajona iedzīvotāju, kam ir sērūpe par novada kultūras lik un konkrēti priekšlikumi, iztekt savas domas rajona Kultūras forumam. Tikal ieintereseība un visu aktīva līdzdomāšana veidos mūsu kultūras nākotni.

V. ROMANOVSKIS

Aizkalnē, ciema centrā

Katra lauku ciema centrā ir kaut kas savdabīgs, pārējiem nepiemērots. Tagadējā Aizkalnē neapšaubāmi — J. Raiņa Literatūras un mākslas vēstures muzeja filiāle, kuru ik gadus apmeklē tūkstošiem ekskursantu, un baznīca. Agrākā Aizkalne, pagasta centrs, bija vēl pazīstama ar ūdensdzirnavām un krogu. Bet visievērojamākā celtnē bez baznīcas te bija no sarkanajiem ķieģeļiem būvētā pagastmāja. Vēlāk uzcēla skolu.

Tagad Aizkalne — plašs ciems un kolhoza centrs. Kolhozs nosaukts lielā latviešu Tautas dzejnieka J. Raiņa, kurš te iauināb dzīvojis, vārdā. Caur Aizkalni kursē vietējās un starppilsētu sa-

līkmes autobusi, te saplūst četri ceļi. Aizkalnē uzceltas daudzas individuālās dzīvojamās mājas, ir kolhoza būvētās vairākstāvu ēkas, samontēts ap 20 Līvānu mājiņu. Tagad būvē lielu administratīvo centru kopā ar kultūras namu un citām telpām, kur izvietosies vairākas ciema iestādes.

Pašā Aizkalnes centrā — divstāvu ciema padomes ēka. Tajā izvietojusies ne tikai vietējā vara vien: te atrodas arī feldšeru punkts, sakaru nodaļa, bibliotēka un krājķase.

Īpaši jārunā par feldšeru punktu. Te ciema ļaudis nāk atgūt veselību. Par feldšeri jau kops 1963. gada nepārtraukti

strādā Viktorija Sutugina. Ieju-tīgs un saprātīgs medicīnas darbinieks. Viņa iemantojusi ne tikai vietējo iedzīvotāju cieņu un atzinību, uz Aizkalni pie feldšeres Sutuginas brauc sirgstošie no Pelēciem un citiem ciemiem. Viņa palīdzību nevienam neatsaka. Sevišķas uzmanības centrā Viktorijai Sutuginai ir bērni (uzskaitē pie viņas ir 176 jaunie pilsoņi līdz 14 gadiem) un vecie cilvēki.

Aizkalnieši bieži iegriežas savā sakaru nodaļā. Nāk pēc laikrakstiem un žurnāliem, citiem pasta sūtījumiem, pensijām. Tā-lākos iedzīvotājus apkalpo past-nieki. Ciemā viņi ir trīs. Vislie-lākais darba stāžs — Terēzijai

Sinkevičai. Viņa ar pasta somu plecos staigā jau 39 gadus.

Par priekšniecī sakaru nodaļā kops 1981. gada strādā Stanislava Bivhāne. Slodze viņai un pastniekiem nav maza — ciema iedzīvotāji mēnesī saņem 14 700 laikrakstu un žurnālu eksemplārus, 324 pensionāri ik mēnesī turpat 25 tūkstošus rubļu pensijas.

Kops Aizkalnē pirms četriem mēnešiem par veikala vadītāju sāka strādāt Valentīna Vabule, šis tirzniecības iestādes darbs izmainījies līdz nepazīšanai. Preces veikālā izvietotas pārskatāmi un visiem pieejami, paldielnājes to klāsts, uzlabojusies pircēju apkalpošanas kultūra.

Vairāk nekā 50 gadus Aizkalnē ir aptieka. Tā atrodas parastā koka mājā, kura vairākkārt pārbūvēta un remontēta, bet vienmēr te ir mājīgi. Apmeklētājus iejūtīgi un kulturāli apkalpo Silvija Vaikule. Viņa aktīvi piedalās ciema dzīvē. Blakus aptiekai — sadzīves pakalpojumu punkts. Te ilgu gadus saimnieko Stanislavs Geida. Aizkalnieši ar viņu ir apmierināti.

Bibliotēku Aizkalnē vada speciāliste ar augstāko izglītību Rita Šnepste, krājķasē strādā Regīna Ivdre.

ATTĒLOS: Aizkalnes ciema iļggadējā feldšere V. Sutugina; nu jau 39 gadus past-nieces darbu veic T. Sinkeviča.

J. SILICKA foto

Ciema sabiedriskās dzīves veidotāji ir Aizkalnes devingadīgās skolas darbīgie pedagogi. Nav tādu pasākumu, kuros viņi nepiedalītos.

Aizkalnē uzbūvēta jauna automātskā telefonu stacija. Līdz ar to krasi uzlabojusies telefona sakari.

Aizkalne — Raiņa «jaunu dienu zeme». Vietējā vara — ciema padomes darbinieki sākuši domāt par nelielas kafējķinas un viesnīcas ierīkošanu muzeja apmeklētāju apkalpošanai. Varbūt atvērs arī suvenīru veikaliņu, lai daudzle Aizkalnes (Jasmuļķas) ciemiņi aizvestu līdzī pašu raksturīgāko no Latgales mākslas — keramikas izstrādājumus, izšuvumus, adījumus.

J. GURGONS

RIGAS RAJONA KEKAVAS PAGASTA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES 1. SESIJAS AICINĀJUMS

SAKARĀ AR LPSR AUGSTĀKĀS PADOMES DEKLARĀCIJU JAUTĀJUMA PAR LATVIJAS VALSTS NEATKARĪBU

Nolūkā izvirzīties no liekām pretrunām Latvijas neatkarības atjaunošanas gaitā un sekmēt iedzīvotāju aktīvitāti Augstākās Padomes vēlēšanās,

kā arī veicināt

— Latvijas veiksmitīgas di krātiskās pieredzes pārmantošanu;

— savlaicīgu saimnieciskās atmodas politisko nodrošinājumu;

— Latvijas Republikas pilsoņu kopuma tiesību ievērošanu;

— Latvijas Republikas Juridisko un politisko priekšrocību izmantošanu, lai atvieglotu valstiskuma atjaunošanu;

— Latvijas Republikas valsts himnas, karoga un gerboņa lietošanas attaisnojumu un zinot, ka daļa padomju ļau deklarējusi līdzīgus mērķus.

AICINĀM LPSR AUGSTĀKO PADOMI

— atbalstīt tiesiskās Latvijas Republikas pilsoņu pārstāvēniecības — Pilsoņu kongresa — izveidošanu un darbību;

— izvirzīties no liekām Latvijas neatkarības atjaunošanas etapīem, piemēram, referendumā;

— par izejas punktu Latvijas neatkarības atjaunošanā izmantot 1922. gada Satversmi, nepieciešamās izmaiņas izdarot saskaņā ar tās 76. punktu un Latvijas Republikas Pilsoņu kongresu.

AICINĀM PAGASTU, PILSETU, RAJONU TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES VAI DEPUTĀTU GRUPAS

— atbalstīt tiesiskās Latvijas Pilsoņu kongresa vēlēšanas;

— pievienoties Aicinājumam un pazinot savus lēmumus LPSR Augstākajai Padomei un Latvijas Republikas Pilsoņu komitejai.

AICINĀM LR PILSONU KOMITEJAS UN PILSONU KONGRESU referēbožēt savu dalību nleku darbību padomēs.

TDP priekšsēdētājs A. Vairogs
Sekretāre H. Čerņavska
1990. gada 27. februāri

Ceļš jāatjauno...

dziem pacietību rūdija. Tagad rūdīsim mēs, jo situācija mainās.
● Tas — sākumam.

Ceļš Jezufinova — Pienini agrāk caru laikos, neatmināmos laikos, lai arī diez kāds nebija, bet tomēr — bija. Tad trešā «geniāla» doma to kā trešās šķiras ceļu vispār likvidēt, «izgriežot» vidū divus kilometrus garu gabalu «Sarkanā Oktobra» teritorijā netālu no Pieniniem. Pārgrieza artēriju ap Pieninu baznīcu. Karojošais ateisms izdomāja, bet — ne līdz galam. «Neapzinīgā» ticīgā, pārvarot tālus apkārceļus ap Preiļiem, no Orišu puses nokļuva baznīcā. Nokļuva ar autobusiem, personīgām mašīnām, zirgiem.

Pēc meliorācijas «izgrieztā» ceļa rajonā ir iežogoti ganību aploki, grāvji. Ceļš šajā divu kilometru garumā ražo vērtības. Bet ceļš atceras arī tos ne tik senos laikus, kad tas godā dienās visā garumā bija vienā kustībā. Ignorējot Lakausu, Gribinānu, Jašores, Dzelzavas, Betišku, Anspoku, Jezufinovas, Pundurienes, Puncuļu, tuvējo Preiļu draudzes, Lācinieku, Priekulu, Lūzas, Pauniņu un citu apdzīvotu vietu ledzīvotāju vajadzības un nerēķinoties ar viņiem, savas varas visstabilākajos gados R. Kavinskis apkārtnē zemes apguva tikpat kā Kazahijas neapgūtās stepes. Pēc seniem nostāstiem — vecajā kara ceļa gabalā — ganās lopīni — ražo vērtības. Bet pēc tās vērtības, ko «neapzinīgā»

meklē Pieninos, kaut arī nedzīvo nemaz tik tālu — tikai aiz barjeras —, viena cilvēka kaprīzes dēļ jābrauc kilometru desmitiem. Ceļa abi gali saglabājušies. No Jezufinovas puses, kas ietilpst «Sarkanās ausmas» teritorijā, ceļš pilnīgi saglabāties ap 2 kilometru garumā. Arī pie Pieniniem apmēram kilometrs ir saglabājies un tiek izmantots. Jāatjauno patš viducis. Klapatas tas sagādās. Jāpārkonstruē žogi, jāieliek pāris vietās caurules vai vienkāršs balķu tiltiņš, un gadsimtiem lietotā «magistrāle» darbosies. Par tiem gadiem, kas aiz muguras, pateicību nesolām, bet ja pavasarī kersies klāt un ceļu restaurēs, būsīm pateicīgi. Lielu problēmu tur nav, kapitālregulācijai nekādi nebūs jāizlieto. Transportam ceļš darbosies tikai sezonas laikā. Ziemā — kā zirgu ceļš. Vismaz kājāmgājējiem tas būs atvērts visu gadu. Agrāk bija bauda pavasarī tos

5 — 6 kilometrus kājām notēt. Jo no Jezufinovas puses ceļš iet caur lapu koku un vietām — eglu — audzēm. Viss ceļš trīcīša no putnu dziesmām. Tagad tas stipri šaus, jo no grāvītem izkāpuši alkšņi, kārķi. Jāriko taika, lai paplašinātu šo gadus desmit vai vairāk kā atvienoto ceļu. Pienini minētajām apkārtnēm sādām ir vajadzīgi. Un ne tikai tam. Goda svētkos, teiksim, uz Annas dienu tikai pa šo ceļu brauca no Rudzātu — Vanagu puses. Tagad var tikai caur Preiļiem — Riebiņiem vai Orišiem. Tātad — nekāda tiepšanās te nevarētu būt. Minēto apdzīvoto vietu vārdā jautājums jārisina. No parakstu vākšanas atturējamies, jo argumentus pietiekoši skaidrs. Gaidīsim risinājumu.
R. PASTARS.
Kolhoza «Sarkanā ausma» Lāciniekos

● Zēl, ka cilvēkam sagādāsim klapatas, bet mūsu ir daudz, viņš — viens.
● Rūdija kā tēraudu. Tas rūdītājs mums dau-

Vēstule ar komentāru

...un ceļš jāsalabo

- Cienījamā redakcijai
- Ar jūsu laikraksta starpniecību gribu griezties pie 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldes jautājumā par nolasto ceļa posmu no Preiļu siera rūpnīcas līdz Ančiniem. Reizēm te pat nav iespējams braukt. Dzīvoju pie šī ceļa jau trīsdesmit gadus, bet neafiminos.

- kad tas būtu kaut reizi labots. Domāju, ka 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldes vadītājam ir zināms.
- Es, tāpat kā mani kaimiņi, ļoti vēlamies zināt, kāda nākotne ir paredzēta šim ceļam, kāds būs tā liktenis.

Ar cieņu —
V. GERASIMOVŠ
(no Valodiem)

KOMENTĀRA VIETA. Vēstules autors nav kļūdzies: 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldes vadītāji tiešām zina par šī ceļa posma bēdīgo stāvokli. To arī apliecināja saruna pa tālruni ar pārvaldes priekšnieku I. Muzikantu. Pie tam viņš uzskata, ka sūdzība ir pilnīgi pamatota. Bet tānī pat laikā ne ar ko līdzēt nevar un, lūk, kāda lēmuma dēļ.

Šī ceļa posma kapitālā remonta tehniskā dokumentācija jau bija daļēji gatava, jau tika plānots kapitālo remontu iesākt pagājušajā gadā, kad lēma par Lenina kolhoza un kolhoza «Vārkava» zemes (1 — 1,5 hektāri) atsavināšanu, jo bija nepieciešams iztaisnot trīs ceļa pagriezienus. Bez tam remonta laikā bija paredzēts ceļu paplašināt

par trim metriem, aptuveni metra augstumā pacelt ceļa segumu. Ja pret diviem pēdējiem punktiem Lenina kolhoza vadība nav iebildumu, tad pret pirmo — zemes atsavināšanu — tā iestājas kategoriski. Un nekādi mēģinājumi rast saprātīgu kompromisu rezultātus nav devuši. Jautājums paliek atklāts, un pēc ceļu būvētāju domām viss ir atkarīgs no Lenina kolhoza vadības.

BET TAGAD — vārds Lenina kolhoza priekšsēdētājam P. Barkovskim:

— Es tiešām nesaprotu, kāpēc ceļu darbinieki par katru cenu grib šo ceļu remontēt kapitāli, lai gan vienkāršāk ir to uzturēt kārtībā. Kolhoznieki kategoriski

iestājas pret ceļa likumu iztaisnošanu uz līrumu, ganību utt. rēķina. Turklāt šie likumi satiekami nav tik bīstami, ka tie būtu obligāti jāiztaisa, pat — ja patiešām jāvelc kapitālais remonts. Nemot to visu vērā, pagājušā gada augustā kolhoza valde 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldei nedeva piekrišanu par 1,7 hektāru kolhoza zemes atsavināšanu, jo tā ir laba, meliorēta platība. Acīmredzot, 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldes administrācija ir iespējājusies, sak negribat, neyajāt arī.

Ja kolhoza priekšsēdētājs nekļūdas, tad šāda rīcība, bez šaubām, nedara godu ceļu darbiniekiem. Jo vairāk tāpēc, ka tādēļ cieš cilvēki.

I. KOROLOVA

Lasītājs jautā

Nesaprotu

Cienījamie laikraksta «Novadnieks» žurnālisti! Gribu ar jūsu palīdzību noskaidrot dažus jautājumus, kas skar tirdzniecību.

Kāpēc pie mums, Preiļos, atkal ir taloni mazgāšanas līdzekļu iegādei? Maskavā, Leningradā

to vairs nav. Saimniecības preču veikalos var pirkt pa divām paciņām veļas pulvera neatkarīgi no tā, kur tas ražots, un ziepes. Varbūt mums ir taloni tāpēc, ka nodega mazgāšanas līdzekļu noliktava? Tāpat nav saprotams,

kāpēc pie mums pret vienu talonu pārdod vienu paciņu pulvera, pat «Loska», importa pulverim pieprasa divus, četrus un pat sešus talonus. Varbūt, vērā tiek ņemtas cenas, bet ne skaits?

Janvārī izsniedza tikai vienu kilogramu cukura vienam cilvēkam. Vai nav smieklīgi maz? Runā, ka šis produkcijas noliktava ir pa pilnam. Un kandzās tecinātajiem, ko tur slēpt, laimīga dzīvošana.

Nav skaidri saprotams, no kurienes ražūšies tā saucamie kooperatīvie palagi un divieļi, kas tika pārdoti universālveikalā. Vai tik nav ko saļaukušī pārdevēji jeb varbūt paši sašuva? Tāpēc ierosinu: atvērt specializēto kooperatīvo preču veikalu, lai gadījumā, ja pircējs ir iegādājies brāķu pirkumu, viņš zinātu, kam izteikt pretenzijas.

Brīnumu brīnumi notiek mūsu dārzu veikalā. Piemēram, līgumcenas uz kompotiem, pat

importa ražojumiem. Kurš un kad ir noslēdzis līgumu un sarunājis par šīm cenām, teiksim, ar bulgāriem, man nav skaidrs.

Domāju, pienācis laiks mūsu deputātiem, socialistiskā Ipašuma izlaupīšanas apkarošanas nodalās darbiniekiem pievērst uzmanību visām šīm neskaidrībām. Veikalos jābūt ne tikai preču uzskaitījumu izkārtnēm, bet arī jānorāda preču cenas.

MEDVEDEVA (Preiļos)

Gatavojoties kongresam

25. martā Preiļu kultūras namā notika Latvijas Republikas Preiļu zonas (Preiļu pilsētas, Aglonas, Rušonas, Peļeču, Vārkavas, Upmalas, Rauniņu, Aizkalnes, Preiļu ciema, Galēnu, Saunas, Silajāņu, Upenieku, Stabulnieku, Riebiņu) pilsoņu sapulce. Sapulcē piedalījās 112 pilsoņi.

Sapulces dalībnieki izvirzīja Latvijas Republikas Pilsoņu kongresa delegāta kandidātus: S. Joksti, A. Pošeiko, A. Višņevski, J. Briģi, J. Upenieku, kā arī ievēlēja Preiļu pilsētas Pilsoņu komiteju un vēlēšanu komisiju.

Tuvākais uzdevums — izveidot pilsoņu komitejas un vēlēšanu komisijas katrā Preiļu zonas ciemā (5 — 7 cilvēku sastāvā)

Latvijas Republikas Pilsoņu kongresa delegāta vēlēšanām. Šis darbs jāveic steidzīgi — līdz 8. aprīlim. Vēlēšanu komisijām jānodrošina Pilsoņu kongresa delegāta vēlēšanas laikā no 8. līdz 23. aprīlim.

Pavisam Preiļu zonā izvirzīti 8 Pilsoņu kongresa delegāta kandidāti. Iepriekšminētajiem klāt nāk vēl 2 kandidāti no Aglonas ciema — J. Anspoku un L. Sperga un 1 kandidāts no Rudzātu ciema — V. Marcinkevičs.

Vēlēšanu laikā no Preiļu zonas uz Latvijas Republikas Pilsoņu kongresu jāievēlē viens delegāts. Lai delegātu ievēlētu, vēlēšanās jāpiedalās vismaz pusē Preiļu zonā reģistrēto pilso-

ņu. Delegāts tiek ievēlēts ar balsu vairākumu.

Vēlēšanu rezultātu protokolus ciemu vēlēšanu komisijām būs jāiesniedz 24. aprīlī Preiļu zonas vēlēšanu koordinācijas centram. Tā sastāvā ir: J. Svalbe (tel. 22001), A. Gibeļe (tel. 22145), F. Rusiņš (tel. 23350), J. Upenieks (tel. 21543), A. Višņevskis (tel. 22332).

Par vēlēšanu komisiju un pilsoņu komiteju izveidošanu ciemos atbild LTF grupu pārstāvji. Šie cilvēki sasauc LTF grupu paplašinātās sapulces un izveido pilsoņu komitejas un vēlēšanu komisijas. Galarezultātā tiks izveidota Preiļu zonas pilsoņu komiteja, kuras sastāvā ietilps ciemu pilsoņu komiteju priekšsēdētāji.

Lai Preiļu zonā reģistrētie Latvijas Republikas pilsoņi varētu piedalīties vēlēšanās, iesākām organizēt vēlēšanas 8. un 22. aprīlī vēlēšanu iecirkņos no plkst. 9.00 līdz 18.00. Pārējās dienās — rast iespēju nobalsot pēc darba — no plkst. 18.00 līdz 20.00. Vēlēšanu komisijas ciemos var rīkoties arī citādi — pēc savām iespējām un ieskatiem.

Vēlēšanu sarakstus, biļetenus un protokolus varēs saņemt vēlēšanu komisiju priekšsēdētāji koordinācijas centrā, Preiļu pilsētas izpilddomē 5. aprīlī no plkst. 18.00 līdz 20.00.

Neskaidrību gadījumā zvanīt: 15439.

J. ANSPOKS

ZIŅAS PAR LATVIJAS REPUBLIKAS PILSOŅU KONGRESAM IZVIRZĪTĀJIEM DELEGĀTĀJIEM

Leonīda Vladislava m. Sperga — dzimusi 1936. g., strādā Aglonas vidusskolā par vēstures skolotāju.

Silvija Pētera m. Jokste — dzimusi 1966. g., strādā laikraksta «Novadnieks» redakcijā par vēstules nodaļas vadītāju.

Jāzeps Franča d. Anspoks — dzimusi 1927. g., strādā Aglonas internātskolā par skolotāju.

Apzinoties, ka Latvijas Republikas Pilsoņu kongress būs nastāvīgi darbojošās Latvijas Republikas pilsoņu tiesiskā pārstāvniecība, ka šis kongress, iespējams, strādās līdz Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanai vai arī Satversmes sapulces vai Saeimas sasaukšanai, ne-

pieciešams rūpīgi izsvērt, kuri pilsoņi tajā var pārstāvēt Latvijas tautu un kurš — viens pilsonis — mūsu, Preiļu zonu.

Paldies par ticību un uzticību, ko man dāvājāt, izvirzot par kongresa delegātu kandidātu. Tas man liek vēl godīgāk darīt savu

likdienas darbu, aizstāvēt savu un mūsu visu pārliecību. Taču es apzinos, cik nopietna ir šī misija, cik zināšanu, darba, kompetences un, vienkārši, dzīves pieredzes tā prasīs no mūsu — Preiļu puses Latvijas Republikas pilsoņu izvirzītā delegāta. Tāpēc, atsaucot savu kandidā-

tūru gaidāmajām vēlēšanām, aicinu balsot par cilvēku, kam varam uzticēties runāt vairāku Latvijas ledzīvotāju paaudžu vārdā, aicinu balsot par tautfrontnieku, aglonieti — skolotāju JĀZEPŪ ANSPOKU.

Silvija JOKSTE

Kultūras dzīve

Sadarbību aizsākot

Rajona kultūras nodaļas padomes locekļi kārtējā sēdē iepazīnās ar Jaunatnes centra darbu. Tā direktors Igors Derjagins informēja par u-šu kluba darbu Līvānos, par videofilmu uzņemšanu un to demonstrēšanu, par aizsāktajiem remontiem kinoteātros, par pirmajiem mēģinājumiem šūšanas jomā, kā arī par talku Jasmuižā. Komjaunatnes rajona komitejas otrā sekretāre Dace Verbicka papildināja viņa stāstījumu ar kopējās sadarbības piemēriem.

Rajona kinodirekcijas direktors Jānis Zarāns stāstīja par nepieciešamo sadarbību ar kultūras iestādēm kinopropagandas jautājumos. Par abu pušu ieinteresētību kinodemonstrēšanas jautājumā nokārtošana liecina noslēgtie līgumi ar Vārkavas, Turku un Upenieku pagastu padomēm par īres maksu kultūras iestādēm.

Rajona kultūras nodaļas vadītāja Monika Līvāne iepazīstināja ar savu kultūratīstības programmu. Šis jautājums izraisīja visdziļākās pārrunas. Kultūras padomes locekļi vienotās līdz 10. aprīlim padomāt par savu variantu. Jo, tikai liekot kopā visus prātus, varēs atrast optimālu variantu, ar kuru tad arī izies uz rajona kultūras forumu.

Lai nesasteigtu šo pasākumu, tika nolēmts to rīkot maijā.
V. ROMANOVSKIS

